

1.3. Категоріальний апарат методичного дослідження

До базового категоріального апарату наукового дослідження належать переважно такі наукові терміни, як наукова проблема, актуальність дослідження, об'єкт дослідження, предмет дослідження, мета дослідження, завдання і матеріал дослідження, теоретичне та практичне значення дослідження, апробація роботи. Наукова проблема – це внутрішньо структурований комплекс взаємопов'язаних питань, зорієнтованих на визначення й інтерпретацію параметрів серії певних явищ матеріального чи духовного світу, їх наукову кодифікацію у системі чітко окреслених поняттєвих координат.

Проблема дослідження завжди пов'язана з вивченням специфіки внутрішньої організації об'єкта і предмета дослідження, з виявленням їх системних зв'язків, аспектуальною розробкою їх основних і другорядних ознак.

У конкретній дослідній роботі наукова проблема практично обмежується комплексом теоретичних питань, пов'язаних передусім з метою дослідження; іншими словами, основна мета дослідження полягає у розв'язанні певної наукової проблеми.

1. **Актуальність дослідження** конкретної наукової проблеми зумовлюється соціальним замовленням (що відображено у відповідних державних документах), практичними завданнями певної галузі науки, необхідністю розширення сучасних уявлень про певні процеси чи явища, недостатнім рівнем розробки окремих аспектів наукової проблеми.

Тема дослідження конкретизує напрям дослідної роботи у вивченні процесів чи явищ, обраних для дослідження певного аспекту проблеми.

Орієнтовна тематика курсової роботи розробляється і затверджується профілюючими кафедрами. Назва теми роботи повинна бути конкретною, узгоджуватися з об'єктом і предметом дослідження.

2. **Мета дослідження** є визначенням авторської стратегії в одержанні нових знань про об'єкт і предмет дослідження. Мета дослідження може бути пов'язана зокрема:

- з обґрунтуванням нової системи засобів, спрямованих на розв'язання певного наукового завдання;

- з обґрунтуванням можливості виявлення нових ознак як загального, так і часткового плану у внутрішній організації серії конкретних фактів, що аналізуються;
- із розробкою комплексу певних передумов, необхідних для розв'язання наукових завдань.

Завдання дослідження, конкретизуючи загальну його мету, чітко позначають етапи наукового пошуку у досягненні цієї мети. Передусім формулюються завдання, пов'язані з виявленням найсуттєвіших ознак і внутрішньої структури об'єкта дослідження. Виділяються також завдання, зорієнтовані, зокрема, на:

- вирішення певних теоретичних питань, загальної програми дослідження (виявлення сутності окремих понять, явищ, процесів; визначення параметрів і рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів інтерпретації тощо);
- характеристику нових рішень даної наукової проблеми;
- обґрунтування, виявлення системи конкретних засобів, необхідних для розв'язання наукової проблеми та організації їх експериментальної перевірки;
- розробку рекомендацій щодо практичного використання результатів дослідження.

Весь комплекс завдань – це алгоритм конкретної програми дослідження, зумовлений логікою етапів даного наукового пошуку.

4. В об'єкті дослідження визначається загальна сфера наукового пошуку.

5. У предметі дослідження чітко позначається явище, етап чи процес, які мають розглядатися у курсовій роботі. Визначення предмета дослідження слід розуміти як конкретизацію параметрів певного "ракурсу" наукового пошуку основних компонентів об'єкта дослідження.

6. Методи дослідження. студент вказує основні та допоміжні методи дослідження, використані ним в процесі

7. Теоретичне значення роботи спрямоване, зокрема, на:

- а) розкриття теоретичної новизни (вироблення концепції, методики, класифікації, закономірностей) і практичної новизни (розробка методичних рекомендацій, дидактичних пропозицій, нових форм організації роботи);
- б) визначення рівня новизни отриманих теоретичних і практичних результатів,

їх місця серед відомих наукових фактів (конкретизація, доповнення, трансформації);

в) оцінку нових результатів у розгорнутому, аргументованому і чіткому викладі.

Практичне значення характеризується реальною можливістю впровадження у практику навчання результатів даного дослідження.

Структура роботи.